

susret sa lutalicom

dolazak
došao je
ja njemu zdravo on meni zdravo
u čemu je stvar
govorimo otvoreno: treba mi novaca
dobro to čemo valjda urediti raskomoti se spa-
vati možeš kod mene ali samo noćas
ne može pogled izdržati
njegov prijatelj Franov stanjio me za hiljadarku
poslije razgovora s njim

On je čovjek pojam za sebe. Dijete razmesareno.
Skitalica, živčani bolesnik, knjigomrzac i poeta. Uskih
ramena Dugačak. Čudnog i pametnog lica. On i Fran-
nov jesu braća po otrovanosti. Po idealiziranju žena.
Voli dijete tuberkuloznih kostiju. Jer ih je bolest zbli-
žila. Oni rastrzani ulaze u mene i zbuñuju me.

Šta radi Franov?
Ništa. Bježao preko granice. Upravo je došao
iz bajboka.

Onda mi priča o sebi i tu moja sumnja počinje
da raste.

Tu kod nas trebao je da bude higijeničar. Kad
je vidio barake smučilo mu se. Zapravo mu se i nije
smučilo, nego su mu živci zatreperili i on je odustao.
Tu umeće priču kako su mu oca ubili u ribarskoj
svadji a majka je pobjegla u Italiju jer je ubica njenog
muža bio susjed. Sve to ima logike ali nije uvjerljivo.
Onda radnička knjižica. Vraćao se iz Rijeke u Zadar
po nju, a sada opet odavde u Rijeku. Ide u Bugojno
tuberkuloznoj djevojci. Zar mu je ne mogu poslati pre-
poručeno. Zašto je ostavljao knjižicu u Rijeku? Da li
činjenice govore slučajno protiv njega? Zar nema dolje
prijatelja od Franova? Zar mu oni nisu u stanju pomoći?
Njih ipak vežu solidnije veze.

Sve to ja bih mogao da ga pitam. Ali šutim.
Stid me pitati. Kako bi bilo meni kad bih ga doveo u
corsokak, a on bi očajnički gledao. Kad ne bi našao
niti formalni izlaz.

Onu istu tugu i čuđenje ostavlja i meni taj
čovjek, kao i najženonježni tridesetogodišnjak u zubar-
skoj čekaonici. Ledja mi se otežaju i disanje mi umorno
u njihovoj blizini.

Onda razgovor ide dalje. Lososi riječi preskaču
mačnu branu tišine. Pa mi onda odjednom želi pročita-
ti svoje pjesme. Slušam i vidim da je lijepo. Da je
dobro. I tu ga pitam:

Zašto ne radiš onim čega imaš?

Čega ja to imam?—ne zna on.

Talenta!

U tri godine pročitao sam svega tri romana.

Kako to?

Ne mogu deset minuta sjediti. Diafragma me
stegne.

I opet ja ne vjerujem. Jer odakle mu ovaj pro-
duhovljeni izraz lica! Lijenosti! Ta riječ sve više zrači
iz njegove krvi. Kaže mi: volim fizički rad. Gledam mu
ruke. Te ruke nikad nisu radile mnogo i dugo. Moji
prsti grubiji su od njegovih. Šta je to? Zašto je to?

Razgovor postaje sve mračniji.

Ne volim tugu unatoč svemu što ona donosi. Ne
volim bespomoćnost. Pokušavam u razgovor unijeti malo
vedrine. On je upija. Ali iz njega ne prosijava niti
komadić sunca. Sve je to beskrajno žalosno. Do očaja
žalosno. Osjećam potrebu da se okupam. Da odem u
šumu i trčim.

On traži komad kruha. I odlazi u Rijeku. Auto-
busom. Zašto autobusom kad je lokalni vlak tri puta
jeftiniji? Sumnja. Sumnja me razdire.

Ne mogu ništa raditi. Bježim na ulicu. Na sta-
dionu buljim u igrače. Dobro je što ima sunca. Što se
momci oko mene smiju.

on dolazi nasmijan

Sada znam čime bih iz njega izmamio vedrinu.
Tu je trebalo izvaditi dvije hiljade i on bi bio kao
sada kad se vraćao s novcem iz Rijeke. Dobio novac i
pomladio se. Došao je popodne, a ja imam u to vri-
jeme prilično umora u kostima, jer čitavi dan teglim
drva iz ulice na dvorište. A on od smješka. I kaže:
idem gore da ostavim zamotuljak, pa ću ti pomoći dok
buđe vrijeme za vlak.

I tu se moja sumnja utopila. Umrta je. Jer on
uopće nije došao dolje, nego je gore rastezao razgovor
do zadnjeg časa. Onda se još i kod pozdrava smješio
i stezao mi ruku pola minute. I rekao da će se javiti.

Pitam se, da li tu u moju objektivnost ulazi po-
kvarena tipka. I izgleda mi da ne. Ja ga uopće nisam
zamrzio, iako mi prsti raskrvareni iza noktiju, iako mi
kosti obiljepljene arsenom. Samo me smeta što se
smješio. Zašto se smješio kad će za dva dana biti ispu-
njen nostalgijom, šupljinama, stezanjem diafragme.

Gledam ga: kofler mu lagano u ruci. Odlazi sta-
sito. Počeshljan. Obrljan. I ostavlja me bez sumnje.
Donio sumnju a sada je odnio.

Prignem se da zgrabim cjepanicu. Bol me zagril
u ramenima, u listovima, pa se meketavo nasmješim.
Pijem muku, omaglica od vrućine, opustošenost šećera
u krvi. Postajem tako vuk koji kilometrira šume i
zaboravlja trenutke iza sebe. Uvukao se u sada, pa
mu vraće i disanje mu veliko. Kad dodje do lovine
pane mu ralle sočne krvi i masnoće tkiva. Legne pa se
rađuje. Rađuje se. Leži.

Alojz MAJETIC

Mali crni Odisej

Poplavi u prozoru topli mediteranski sumrak. Još sam žedan mirisa po-
leglog po francuskim po-
ljima. Vetra nema da se
digne i započne zamršenu
igru s mekom kosom moje
saputnice. Pitoma i plava
slama da zaigra na vetru.
Ona pokazuje nežnost u
ophodjenju sa svojim licem
kad stavlja crnu boju i
crta slova svojih usana.
Poguren penzioner sa pse-
tancetom i unukom na uzi-
ci nosi u pogledu prelom-
ljen da li toranj dižonske
katedrale, da li večnice?
Ili je to samo trud da to-
ranj zadržim prisutnim sada
pošto je Dižon minuo. I
reku kojoj ni do danas ne
potražih imena. I onaj most.
Vitka kičma njegova gubi-
la se u granama jedne i
druge obale. Visok nad
vodom. Ne potrudih se da
nadjem u njemu mostarski
kamen ali u oku sinu.

Njen beli profil zaspao
na prozoru. Lake senke
polusna. Pseto mi liže ot-
vorene šake. Mali prostor
i jedini pokret koji uzica
dopušta čini da u njega
unosi svesrdnost i odanost
razonodi.

Inače možda je u
penzioneru pogrbljen apo-
tekar. Svejedno umoran i
islužen. U susret Parizu on
nosi začutanost plavih opu-
štenih ruku. Izvajane od
bora i žila. Pomišljam da
mu to neće biti prvi susret.
Ni vreo. Iz njega isčeže

otme iz ruku čuvara pa po-
juri preko ravnih polja⁴.

Poslednji put još za-
pamtim jedan siromašni
pejzaž sa malom kućom
prepukih zidova. Daleke
mrlje krava na sivozelenoj
travi. Neogradjeno dvorište.
Nekoliko trupaca nemarom
nečije ruke razbacani. Tru-
li, ako boja svojom bolešću
to može da oda. Tiha i
ubedljiva pobjeda bede i
napuštenosti.

Za prisutnošću vapije
ovaj pejzaž makar trenutno
ovog voza što uzbriga u
njega hućanje i užurbanost.
A onda opet ostaje napu-
šten i ganutljiv, a mala
kuća prazna kao poslednje
boravište obešenog. Mirno
čeka na pohod korova. To
zapamtih pred zamišljenu
smrt.

Daleka svetla ponoći
učiniše da voz uspori
grabljenje prostora. Predo-
sećanje stanice. Lelujave
svetiljke na vrhovima tame.
Nestane i luda misao o
napuštenoj lokomotivi da
druga potseti na sigurni
ulazak u ponoćnu luku i
strah bez ostatka okonča
hita u susret mraku bez
aza dočeka malog neukog i
zamišljenog Odiseja: Pariz.

Voz beše brže nast-
vio svoj galop. Onda izne-
nada naidje luda misao da
su se mašinovodja i ložac
pokrtili zbog davne neke
nerazrešene svadje i u toj
suludoj borbi oboje pali sa
lokomotive. I da ovaj voz
baš kao i Zolin voz-fantom
unosi svesrdnost i odanost
razonodi.

Inače možda je u
penzioneru pogrbljen apo-
tekar. Svejedno umoran i
islužen. U susret Parizu on
nosi začutanost plavih opu-
štenih ruku. Izvajane od
bora i žila. Pomišljam da
mu to neće biti prvi susret.
Ni vreo. Iz njega isčeže

MLADEN SRBINović — OBLICI U ŠUMI